

ברית מילה (3)

גדולתה של ברית המילה, מצווה חשובה מאד מסופר על הרב מבריסק רבי יצחק זאב הלוי סולובייצ'יק זצ"ל: שפעם אחת התקיימה בביתו ברית מילה לאחד מנכדיו. בסיומה של הברית ניגש המוהל אל הרב ואמר: "נו... ברוך ה' שזכינו לקיים מצוות ברית מילה ועוד בבית הרב ואחד מצאצאיו..." התפלא הרב ותהה: "למה כוונתך? האם אתה חושב שקיומה של ברית בביתי ולנכדי שונה היא מחשיבות ברית אחרת. אמשול לך משל למה הדבר דומה: מלמד תינוקות שהיה עושה מלאכתו נאמנה, אולם, שכרו היה זעום וכל ימיו היה עני ואביון. פעם אחת התבטא המלמד: אם היה לי כל אוצרותיו של רוטשילד הייתי עוד יותר עשיר ממנו... תלמידיו התפלאו ושאלו: "למה כוונתך? המלמד השיב בחיוך: דמיינו רגע!... למעשה יהיו לי את כל אוצרותיו של רוטשילד, אבל בנוסף יהיה לי גם את המשכורת שאני מקבל בתור מלמד... כן הוא הנמשל, גם במצוות ברית המילה: מצווה זו כה חשובה לאין ערוך עד כדי שאין ערך וחשיבות כלל לייחוסו של הנימול.

שלמות שלאחר ברית מילה

מדוע לאחר הברית אומרים קדיש בשונה מחופה וקידושין ששם לא נהוג כלל לומר קדיש? "ה' אמר לאברהם ואתה את בריתי תשמור" זוהי ברית מילה. מעניין לראות שגם לגבי התורה נאמר: "אם לא בריתי יומם ולילה". אלוקים מילה תורה: אלו הם ראשי תיבות אמת. שלושת הדברים הללו מביאים לשלימות. לכן, מיד לאחר הברית מברכים: כשם שנכנס לברית, כן יזכה לתורה וכו'... כיון שכעת יש לו שלמות בגופו מברכים את הרך הנימול שתהיה לו השלימות גם בנשמה. עכשיו גם מוכן, מדוע הברית נקראת "אות". וזו גם הסיבה לאמירת קדיש אחרי הברית, כי יש כאן שלימות, נשלמה המצווה. מה שאין עושים כן (לא אומרים קדיש) לאחר החופה, כי שלימות החתונה הינה בפריה וברבייה.

המלקט

ברית מילה: זמן מחילת עונות

בפרשת פינחס כתוב: "תחת אשר קינא לאלוקיו ויכפר על בני ישראל", והמדרש כבר ביאר שפינחס הוא אליהו הנביא. והואיל ומידתו קנאה, וה' גזר עליו להיות בכל ברית, למרות שזה מצער אותו, שמפסיד חידושים שמתחדשים ברקיע באותה השעה, ובנוסף, אם ישנם מספר בריתות באותה השעה, הוא צריך להתחלק לכמה ניצוצות וזהו צער לנשמה. המדרש מביא שיח בין הקב"ה לאליהו הנביא: אמר אליהו לה': הואיל, ומידתי קנאה, ולא אוכל לסבול עונות, אם אבי הבן יש בו

מנהג פתיחת הארון סמוך ללידה, כבוד התורה ישנו מנהג מפורסם ללידה קלה, והוא: פתיחת הארון והוצאת ספר תורה, ורבים האבות הנוהגים לעשות אותה סמוך לרגל הלידה. מהו המקור למנהג זה? בספר "לבני ישראל" מביא הרב ישראל שטול בשם חתנו הרב אברהם יצחק מילר שליט"א, שמצינו על מיכל, בתו של שאול, שלא ילדה עד יום מותה, כמאמר הכתוב: "ולמיכל בת שאול לא היה לה ילד עד יום מותה" (שמואל ב.ו. כג). חז"ל (סנהדרין כא). מבארים, שהסיבה לכך היתה משום שהיא לעגה לדוד בלבה בעת שהיה מפזז ומרקד לפני ארון ה', כמאמר הכתוב (שם פסוק טו): "ומיכל בת שאול נשקפה בעד החלון ותרא את המלך דוד מפוז ומכרכר לפני ה' ותיבז בלבה". אם על ביזוי כבוד התורה העונש הוא שאין לאשה ולד, הרי כבוד התורה הוא סגולה שיהיה לה ולד.

ספר "ומתוק האור, ברית מילה"

ברית יצחק בלילה ולא ביום למה?

בליל הברית נוהגים לערוך סעודה וללמוד את סדר ברית יצחק. נשאלת השאלה: מדוע עושים ברית יצחק דווקא בליל הברית? התשובה הידועה היא: כדי לשמור מפני המזיקין, שמנסים לעכב את הברית. אך עדיין יש לשאול: מדוע דווקא בלילה, הרי הברית הינה ביום?

והתשובה לכך היא: התורה מצווה: "וביום השמיני ימול בשר ערלתו". כיון, שלמעשה, נכנסנו ליום השמיני, התינוק כבר התחייב בברית. אך, אנחנו מקיימים אותה ביום, שנאמר: "ביום השמיני", ולכן, כבר מהלילה הזה שהוא ליל הברית, שבו נכנסנו ליום השמיני, מתעורר הקיטרוג והסכנה לילד. על מנת לשומרו מן המזיקים שלא יעכבו את הברית נשארים ללמוד בלילה הזה.

המלקט

כשם שנכנס לברית כן יכנס לתורה לחופה ולמעשים טובים

בברית המילה אנו מברכים את הרך הנימול: כשם שנכנס לברית כן יכנס לתורה לחופה ולמעשים טובים. יש לשאול: מדוע משבחים את התינוק: כשם שנכנס לברית כן יכנס לתורה וכו', וכי התינוק נכנס לברית המילה? הרי הוריו מכניסים אותו? יש לומר: כשם שהתינוק נכנס ומקיים את מצוות המילה ללא גאווה והתנשאות על שמקיים הוא מצווה כה גדולה, כך אנו מאחלים לו: שימשיך בעזרת ה' לקיים מצוות ללא כל רגש של גאווה אלא רק כדי לקיים רצון הבורא.

האדמו"ר מנחם מנדל מקוצק

(אות לט) ומטעם זה נהגו העולם שאין מזמנים לסעודת ברית מילה, אלא רק מודיעים שהסעודה תתקיים בזמן פלוני ובמקום מסוים. ויש שכתבו שהקפידא היא דוקא אם אבי הבן או אמו מזמנים אותו בעצמם. ובאמת כל הענין הוא רק לגבי סעודת הברית, ולא לגבי המילה עצמה, וכמדומה שגם בזה נהגו העולם סלסול שלא להזמין להדיא אלא רק להודיע על מקום וזמן הברית. ואפילו לגבי סעודת הברית מצינו בפוסקים כמה וכמה צדדים להקל, שאין מחויבים לילך אף אם בעל הברית הזמינו להדיא, ולכן תלמיד חכם השוקד על תלמודו, או שהוא טרוד במצוה או שעוסק במלאכה לפרנס נפשות ביתו, אינו מחויב לילך לסעודת ברית.

ספר "פסקים ותשובות"

פתגם: קשה להיות צנוע, כשאתה יודע שאתה הטוב ביותר.
ספר "שמחלה"

חקירה: מילה, נשים פטורות

נשים פטורות, מופקעות, או שאינן שייכות כלל (הגר"ח סטנסיל בבא קמא פח. ועיין בלומודות טו: מילה, אינן שייכות, שהן כמהולות. הטפת דם ברית: פטורות)

ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפור: פליטה: מעשה בסוחר שפשט את הרגל ונפל עליו פחדם של הנושים. מה עשה? קם ועלה לארץ ישראל. העיר על כך חריף אחד: מקרא מפורש הוא: ובהר ציון תהיה פליטה. הוסיף אחר ואמר: ומפני חטאינו גלינו לארצנו.
ספר "חד וחלק" חלק ב'
 (דף פט)

מזל טוב לאביו ולאמו של רך הנולד חניאל ורות אוריליה שמחה, שיזכו לגדלו לתורה לחופה ולמעשים טובים

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה של דינה בת מרים, אברהם בן רבקה מאיר בן גבי זווריה, סגא בנימין בין קארין מרים, ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, אליהו בן מרים, שלמה בן מרים, חיים אהרן לייב בן רבקה, שמחה ג'וזת בת אליז, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלוח, פייגא אולגה בת ברנה, יוסף בן מייכה, רבקה בת לזיה, רישרד שלום בן רחל, נסים בן אסתר, מרים בת עזיזא, חנה בת רחל, יעקב בן אסתר, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, חנה בת ציפורה, ישראל יצחק בן ציפורה, רפואה שלימה ולידה קלה לרבקה בת שרה, יעל רייזל בת מרטין היימה שמחה. זיווג הגון לאלודי רחל מלכה בת חשמה. לעילוי נשמת: ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלה, יוסף בן מייכה. מוריס משה בן מרי מרים.

עוונות? אמר לו הקב"ה: "אמחל לו" שאל אותו אליהו: "ואם למוהל ישנן עוונות"? השיב לו ה': "אמחל גם לו" המשיך אליהו: "ואם לסנדק"? ענה ה': "גם לו אמחל" התעקש אליהו: "ואם יש מישהו מהקהל עם עוונות?" השיב לו הקב"ה: "אמחל לכולם"... וזהו שכתוב: "ויכפר על בני ישראל" - בקנאה שיש בו, גורם הוא שה' יכפר ומוחל לכל המשתתפים בברית המילה. **המלקט**

כאילו מל שמונה ימים

יש לעיין, מדוע נכתבה ו' יתרה "וביום", כביכול מדובר בהוספה על האמור לעיל, ולא נאמר בפשטות "ביום השמיני ימול בשר ערלתו", הלוא מדובר בציווי בפני עצמו, שאינו קשור כלל לדינים המובאים בפסוקים הקודמים. מבאר רבי אפרים פישל שטיין בספרו "אוצר אפרים", כי לאדם המקיים את מצות הבורא ומכניס בנו למילה, חרף הסכנה הכרוכה בדבר, אין כל חילוק והבדל לו הקב"ה היה מצוה עליו למול את בנו ביום הראשון ביום השני או ביום בשלישי, וכן על זו הדרך. הואיל והאדם מקבל על עצמו לקיים את מצות ה' במסירות ובנפש חפצה, חשוב לו הדבר כאילו מל את בנו בכל יום מעת הלידה ועד היום השמיני. לפיכך נקטה התורה בלשון הוספה ואמרה: "וביום השמיני ימול בשר ערלתו", כיון שכאשר האדם מקיים את מצות מילה, חשוב הדבר כביכול הוא מוסיף על המצוה שקיים בבנו החל מהיום הראשון, עובר דרך היום השני והלאה עד היום השמיני, שבו הוא מל את בנו בפועל, ומקיים את מצות ה' הלכה למעשה.

ספר "ומתוק האור, ברית מילה"

מנהג קריאת שם בשעת המילה, תן שם ביום השמיני
 מה מקור לכך שקריאת שמו של הבן היא ביום השמיני? כתב על כך ה"בן יש חי" בספרו "מלאך הברית", שהדבר מרומז בפסוק (בראשית יז. יב): "ובן שְׁמַנְת ימים ימול לכם כל זכר", כי אותיות המילה "שְׁמַנְת" הן אותיות "תן שם". בזה רמזה לנו התורה שביום השמיני, כאשר "ימול לכם כל זכר", עלינו לתת שם לבן. עוד כתב לבאר שם, מדוע דוקא לאחר קיום מצות ברית מילה נותנים שם ולא קודם לכן? אלא הענין הוא, שהמילה "שם" בגימטריה ש-ד"י: ש' של "שם" כנגד ש' של "ש-ד"י", וד' מעמים י' שוה לאות מ'. היות ובזמן שמקיימים מצות מילה ברך הנולד נשלם שם הוי"ה ברוך הוא ושם ש-ד"י. לכן אז נותנים לו את השם, כדי ששמותיו של הקב"ה יאירו בשמו, ועל ידי זה ימשך שפע חיים לנשמתו וליסודות כח הגוף שלו.

ספר "ומתוק האור, ברית מילה"

הלכה: האיסור לסרב לסעודת ברית

כתב הרמ"א (יו"ד סי' רמ"ה סי"ב): וכל מי שאינו אוכל בסעודת מילה הוי כמנודה לשמים, ודוקא שנמצאו שם בני אדם מהוגנים, אבל אם נמצאו בני אדם שאינם מהוגנים אינו צריך לאכול שם. כתב הפסקים ותשובות

